

Diena
pēc
šodienas

**Signe
Muceniece**

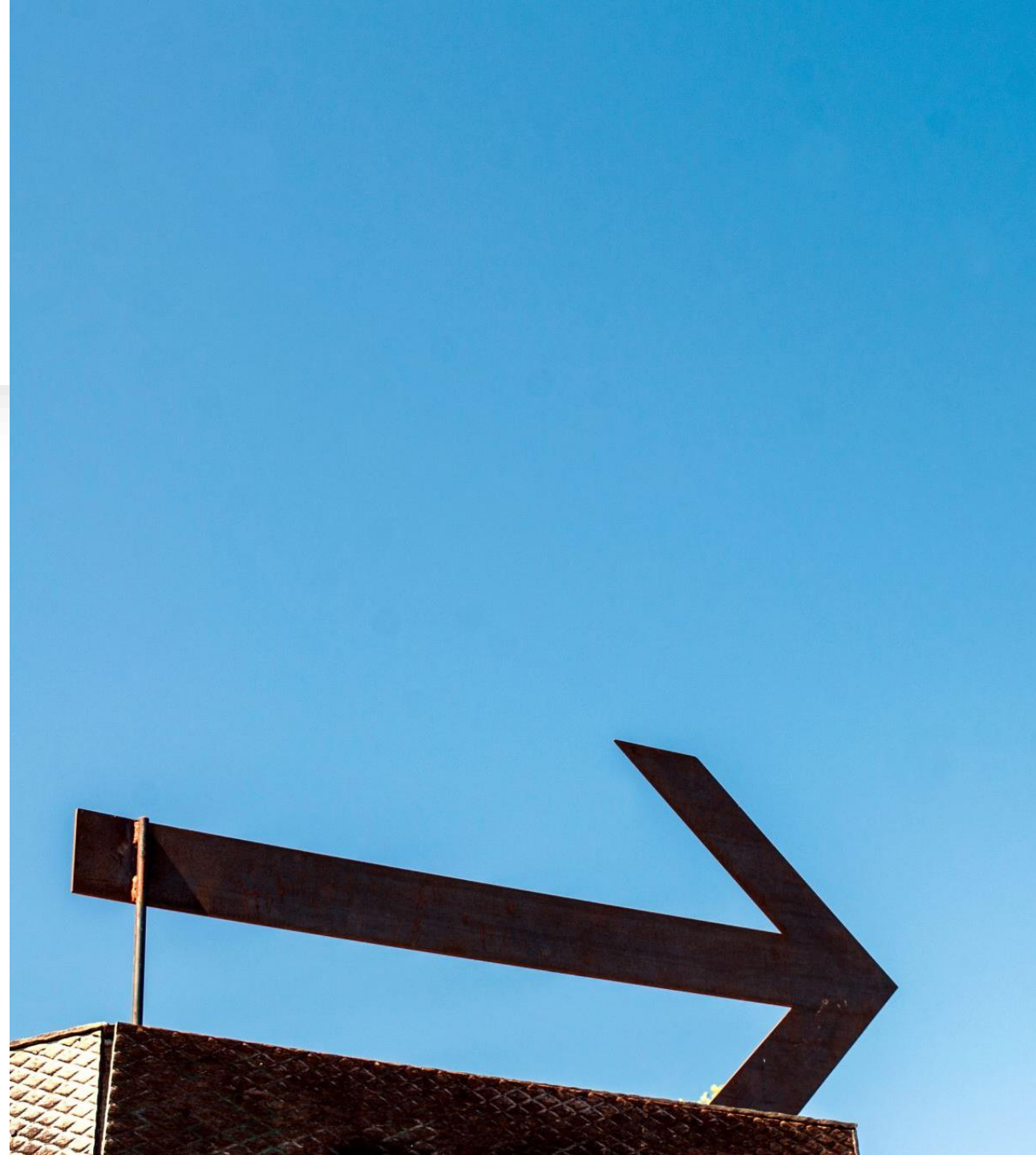
14.12.2023.

Vai rītdiena
mums ir
apsolīta?

Kāpēc tieši iepirkums?

Iepirkumu funkcija kā instruments iekļaujas kopējā organizācijas stratēģijas ainā, saskaņojoties ar stratēģiskajiem mērķiem un atbalstot to sasniegšanu, balstoties organizācijas **misijā, vīzijā un mērķos**

Kāpēc tieši
iepirkums?

Faktiski izlietotie naudas līdzekļi un to procentuālais īpatsvars no

Gads	Iekšzemes kopprodukts faktiskajās cenās (EUR)	Faktiski izlietotie naudas līdzekļi (EUR) ar PVN*
2020	30 294 045 000	3 632 313 610
2021	33 695 902 000	3 831 667 484
2022	38 870 028 000	4 597 645 968

Dati par IKP iegūti 05.10.2023. no Centrālās statistikas pārvaldes tīmekļvietnes.

* Datos nav iekļautas faktiskās izmaksas par SPSIL kārtībā veiktajiem iepirkumiem, jo SPS pārskatos tās netiek norādītas

9000

Kāpēc tieši
iepirkums?

Izsludināto iepirkumu skaits

no 01.01. līdz 30.09.2023.

Likums	Iepirkumu sliekšnis*	Iepirkumu skaits	%	Iepirkumu veids	Skaits	%
PIL	Virs ES sliekšņa	2090	23.6%	Būvdarbi	1779	20.1%
PIL	Zem ES sliekšņa	2290	25.9%	Piegāde	3505	39.6%
PIL	9. panta kārtībā	4253	48.1%	Pakalpojumi	3567	40.3%
SPSIL	Virs ES sliekšņa	179	2.0%	Kopā	8851	100,0%
ADJIL	Virs ES sliekšņa	11	0.1%			
ADJIL	Zem ES sliekšņa	28	0.3%			
PPPL	Zem/virs ES sliekšņa	0	0.0%			

Single Market Scoreboard (2021*)

Perf. Ind.	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HR	HU	IE	IS	IT	LI	LT	LU	LV	MT	NL	NO	PL	PT	RO	SE	SI	SK
indicator 1	25	22	32	23	40	20	18	25	40	27	14	19	21	40	15	7	35	15	30	18	26	9	13	12	50	20	33	10	44	27
indicator 2	10	2	25	28	10	6	6	9	1	12	3	2	6	5	4	7	7	0	6	6	11	1	7	1	7	7	17	1	19	3
indicator 3	4.8	3.4	14.9	3.8	4.9	2.1	5.3	8.6	4.2	2.7	6.9	8.6	10.4	9	2.9	n/a	3.2	n/a	9.9	3.2	8.6	4.3	2.5	n/a	7.5	2.2	9	5.9	3.6	5.3
indicator 4	5	13	1	5	5	14	17	15	3	1	19	6	2	11	17	1	11	7	2	1	15	1	3	11	3	5	1	2	5	6
indicator 5	34	36	84	91	80	67	43	82	89	25	56	7	1	50	20	92	42	44	95	69	77	87	19	25	50	64	89	82	60	95
indicator 6	83	106	120	135	107	51	73	53	246	152	88	89	100	110	111	43	203	42	74	69	77	156	71	49	66	99	106	50	87	179
indicator 7	57	28	68	80	69	66	49	81	42	45	59	42	49	75	68	82	42	95	90	61	90	93	64	46	58	44	40	66	78	81
indicator 8	73	59	71	81	96	73	54	87	87	50	56	66	39	74	76	98	60	100	93	88	91	89	64	48	62	55	62	27	74	87
indicator 9	12	31	34	22	18	18	26	33	38	31	27	43	39	37	15	3	26	10	42	10	38	19	17	10	46	35	51	6	38	35
indicator 10	4	5	4	1	1	1	2	0	0	2	0	2	3	0	1	0	2	4	0	0	0	2	2	0	1	3	3	1	3	0
indicator 11	48	92	2	42	7	99	46	3	89	29	6	89	0	17	37	42	94	92	1	97	1	4	50	46	82	60	0	5	1	3
indicator 12	69	16	0	38	3	97	11	0	83	11	0	59	0	0	70	-	87	-	0	91	0	16	8	0	64	27	1	3	0	0

1. indikators – viens pretendents;

2. indikators – procedūras bez sākotnējā uzaicinājuma;

9. indikators – iepirkumi, kas dalīti daļās.

2011.–2021. gada novērtējuma secinājumi:

- ✓ **Konkurence samazinās** (liels tieši piešķirtu līgumu īpatsvars (16 %) un divkāršojies viena piedāvājuma iepirkumu īpatsvars 23,5 % -> 41,8 %)
- ✓ **Neliels** pārrobežu iepirkumu skaits (5%)
- ✓ **Administratīvais slogs nav mazinājies** un iepirkuma procedūra pagarinājusies divreiz 62 dienas -> 96 dienas
- ✓ **Reti tiek izmantots stratēģiskais iepirkums**, nav uzlabojies arī saimnieciskā izdevīguma kritēriju lietojums (tikai cena 80 % gadījumos)
- ✓ **Neprecīzi iepirkumu dati**

Stratēģiskais iepirkums

Publiskais iepirkums ir process vajadzību nodrošināšanai un vienlaikus instruments, ar kuru iepirkumu veicējs var sasniegt arī citus mērķus, ne tikai iegādāties nepieciešamo:

atbalstīt **sociālo problēmu risināšanu** (piemēram, ilgstošo bezdarbnieku vai studentu iesaisti darba tirgū caur iepirkumā noteiktajām prasībām),

sniegt ieguldījumu **vides aizsardzībā** (piemēram, iegādājoties elektroenerģiju taupošas spuldzes),

veicināt inovācijas (piemēram, iegādājoties inovatīvu loģistikas sistēmu, kas ļauj procesus veikt īsākā laikā).

Šīs jomas var arī apvienoties un pārklāties - inovācija var veicināt vides vai sociālo jautājumu risināšanu, savukārt sociālo vai vides jautājumu risināšanai var būt nepieciešams inovatīvs risinājums.

Zaļais publiskais iepirkums

- **Zaļais publiskais iepirkums (ZPI)** – pretendentu atlases prasībās, tehniskajās specifikācijās vai līguma izpildes noteikumos ir paredzēts kāds nosacījums, kas **veicina vides aizsardzību** vai iegādātā iepirkuma priekšmeta **ietekme uz vidi tā aprites ciklā ir mazāka** citam tādu pašu lietojuma mērķi, kas iegādāti, nepiemērojot ZPI principus.
- PIL un SPSIL paredz ZPI piemērošanu un kārtību noteiktām preču, pakalpojumu un būvdarbu grupām, vienlaikus iepirkumu veicēji var šos nosacījumus iekļaut jebkurā iepirkumā.

ZPI mērķi:

- samazināt ietekmi uz vidi
- veicināt sociālus uzlabojumus
- panākt ietaupījumus budžetā

ZPI principi:

- Videi draudzīgāks iepirkums
- Piesārņojuma vai kaitējuma novēršana
- Aprites cikla skatījums
- Ietekmju uz vidi salīdzinājums
- Informācija par ietekmi uz vidi

Sociāli atbildīgs publiskais iepirkums

- **Sociāli atbildīgs publiskais iepirkums (SAPI)** – apzināti, sistemātiski un stratēģiski veicina tādu apsvērumu integrēšanu iepirkuma procesā, kas **rada pozitīvu ietekmi uz sabiedrībai būtisku problēmu risināšanu.**
- Sociālās atbildības kritēriji var tikt integrēti visās ar preču, pakalpojumu vai būvdarbu iegādi saistītās darbībās, sākot no vajadzību noskaidrošanas, atbilstošu specifikāciju izstrādes un novērtējuma procesa līdz pat sasniegto rezultātu uzraudzībai.
- **SAPI var tik realizēts divos veidos:**
 - Iekļaujot iepirkuma dokumentācijā sociālos kritērijus un prasības (t.sk. nosacījumus līguma izpildei).
 - Privileģēto līgumu veidā – rezervējot līguma izpildi noteiktu piegādātāju grupām, lai veicinātu personu ar invaliditāti un neaizsargātu personu sociālo un profesionālo integrāciju.

Inovācijas iepirkums

Inovācija ir jauna vai būtiski uzlabotas preces, pakalpojuma vai procesa radīšana, ar mērķi atrisināt sabiedrībai aktuālus jautājumus.

Inovācijas iepirkums ir pētniecības un attīstības pakalpojumu vai tā daļēju rezultātu pirkšana vai jau radītu inovāciju rezultātu pirkšana, kur pasūtītājs pērk produktu, pakalpojumu vai procesu, kas tirgū ir jauns un izteikti novatorisks.

- **Pirmskomercializācijas posma iepirkums** – īpaši izstrādāts pētniecības un attīstības pakalpojumu, nevis faktisku preču un pakalpojumu iepirkšanai. Tas ir sagatavošanās pasākums, kas dod iespēju atklāt iespējamo alternatīvo risinājumu tehnoloģiskos riskus, pirms tie uzņemas saistības veikt liela apjoma iepirkumu komerciālai izvēršanai. Kad produkta pirmie izmēģinājuma paraugi ir izveidoti, tiek organizēta inovācijas iepirkuma procedūra, kurā tos vērtē gan pēc cenas, gan kvalitātes kritērijiem.
- **Inovatīvu risinājumu iepirkums** – saistīts ar jau gatavu inovatīvu produktu, procesu vai pakalpojumu iepirkumu, kuri vēl nav plaši komercializēti, vai arī tirgū neeksistējošu produktu izstrādi.

Inovācijas iepirkuma procedūras ir īstenojamas, [izmantojot jebkuru ierasto iepirkuma procedūru](#), bet var izmantot šādam mērķim īpaši izstrādātu iepirkuma procedūru – inovācijas partnerības procedūru.

2023

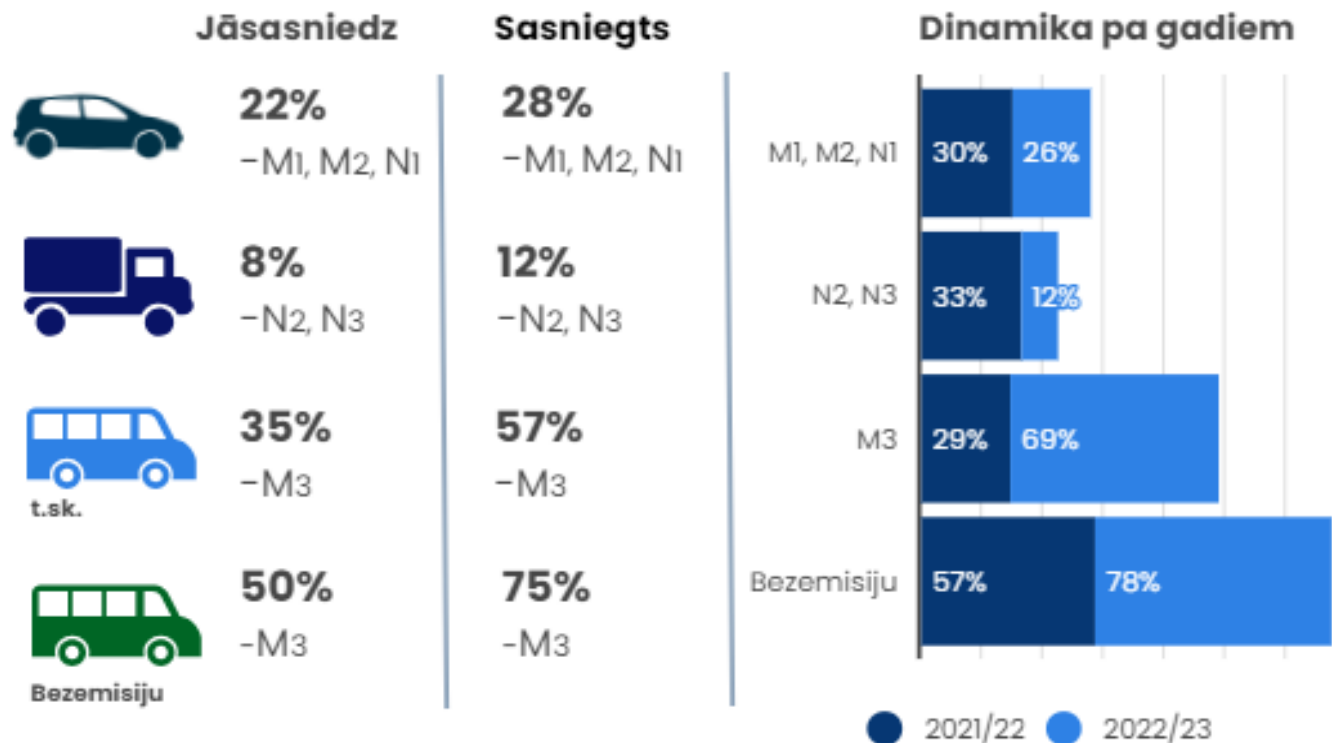
9. mēneši

Tīrais transports

"Tīrā" autotransporta iepirkumi

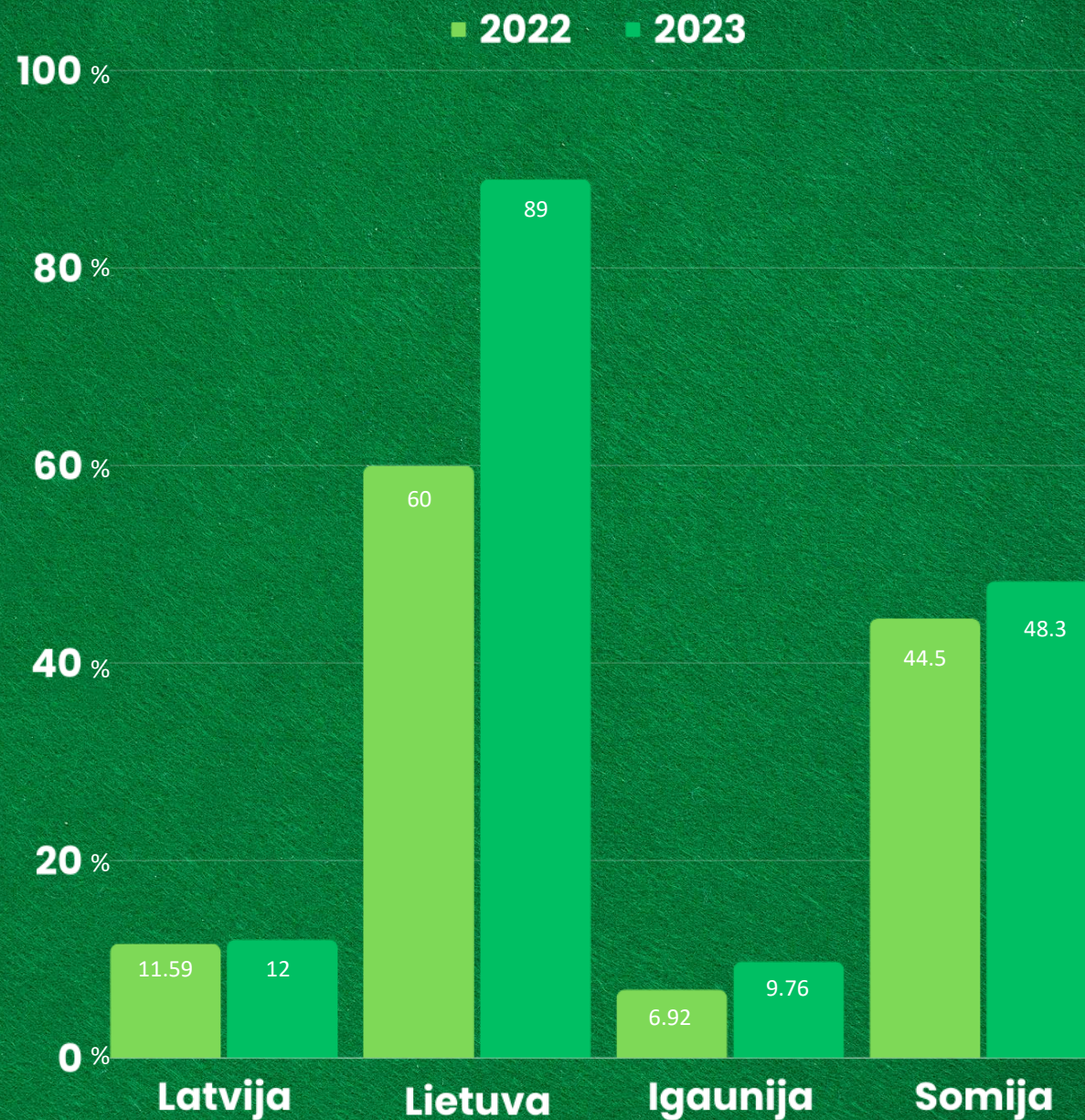
Mērķis 02.08.2021. līdz 31.12.2025.

Laikā no 02.08.2021. līdz 01.08.2023.

Hibrīds nav tīrs autotransporta līdzeklis. Tāds ir tikai elektroauto (klase M1, M2, N1).

Zaļais publiskais iepirkums, saīdzinot kaimiņvalstis

Kāpēc tik maz?

- Fokusējamies uz procesu, nevis rezultātu
- Nespējam formulēt, kas ir mūsu vajadzība funkcionālā līmenī
- Nav pietiekami daudz laika
- Nav iespēju izmēģināt un kļūdīties
- Trūkst zināšanu
- Trūkst līdzekļu
- Kontrolējošo institūciju «ēna»
- Grūti lauzt ieradumus
- Nav motivācijas
- Darām, bet neatzīmējam PVS

Kad atzīmēt veidlapās, ka tas ir stratēģisks iepirkums:

1) Zaļais publiskais iepirkums:

Bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu aizsardzība un atjaunošana
Pāreja uz aprites ekonomiku
Pielāgošanās klimata pārmaiņām
Klimata pārmaiņu mazināšana
Piesārņojuma novēršana un kontrole
Ilgtspējīga ūdens un jūras resursu izmantošana un aizsardzība, u.c.

2) Sociāli atbildīgs publiskais iepirkums

Nodarbinātības iespējas ilgtermiņa bezdarbniekiem, nelabvēlīgā situācijā esošām personām un/vai personām ar invaliditāti
Piekļūstamība visiem
Taisnīgi darba apstākļi
Cilvēktiesību un darbinieku tiesību aizsardzība globālās piegādes ķēdēs
Dzimumu līdztiesība
Etniskā vienlīdzība, u.c.

3) Inovācijas iepirkums:

Iepirktie būvdarbi, piegādes vai pakalpojumi ir jauni vai ievērojami uzlaboti salīdzinājumā ar citiem tirgū jau esošiem būvdarbiem, piegādēm vai pakalpojumiem
Iepirktie būvdarbi, piegādes vai pakalpojumi ir saistīti ar procesu inovāciju
Iepirktie būvdarbi, piegādes vai pakalpojumi ir saistīti ar produktu inovāciju.
Iepirktie būvdarbi, piegādes vai pakalpojumi ietver pētniecības un izstrādes darbības

4) Piekļūstamības prasības

Par basketbola tēmai veltītas kolekcijas monētas izgatavošanu LB 2023/19

2. tabula

Nr. p.k.	Vērtēšanas kritēriji un to piemērošanas kārtība	Maksimālais punktu skaits
1.	<p>Pretendenta piedāvātās kopējās MONĒTAS izgatavošanas izmaksas (turpmāk - izmaksas)</p> <p>1.1. Piedāvājums, kura piedāvātās izmaksas (nolikuma 2. pielikuma 2. tabula) ir viszemākās, saņem 90 (deviņdesmit) punktus.</p> <p>1.2. Piedāvājums, kurā piedāvātās izmaksas (nolikuma 2. pielikuma 2. tabula) ir augstākas par piedāvātajām viszemākajām izmaksām, saņem punktu skaitu, ko aprēķina pēc šādas formulas:</p> $\text{punktu skaits} = \frac{\text{viszemākās izmaksas}}{\text{attiecīgā piedāvājuma izmaksas}} \times 90 \text{ (deviņdesmit)}$	90
2.	<p>Zaļā publiskā iepirkuma kritērijs*</p> <p>Vismaz 30% (trīsdesmit procenti) no enerģijas, ko pretendents izmanto MONĒTAS izgatavošanai, ir iegūti no atjaunojamiem avotiem vai elektroenerģija ražota augstas efektivitātes koģenerācijas stacijās, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā ES 2018/2001.</p> <p>2.1. Piedāvājums, kurā iesniegts pretendenta apliecinājums vai pierādījumi par atbilstību vērtēšanas kritērijam – saņem 10 (desmit) punktus.</p> <p>2.2. Piedāvājums, kurā nav iesniegts pretendenta apliecinājums vai pierādījumi par atbilstību zaļā iepirkuma kritērijam, punktus nesaņem.</p>	10
Maksimālais iespējamais kopējais punktu skaits		100

* Pretendents iesniedz apliecinājuma dokumentus vai tamlīdzīgus pierādījumus zaļā publiskā iepirkuma kritērija izpildei, piemēram, elektroenerģijas pārdevēja izsniegtu apliecinājumu vai rēķinus, kuros norādīta faktiski izmantotā atjaunojamās enerģijas daļa u.c.

Kur vēl ZPI piemēro, ārpus obligātajām kategorijām (2023. gads):

Projektēšana un būvniecības ieceres dokumentācijas izstrāde

Pasākumu organizēšanas pakalpojumi

Mežu atjaunošanas, kopšanas, aizsardzības pakalpojumi

Vielu un reaģentu piegāde laboratorijām

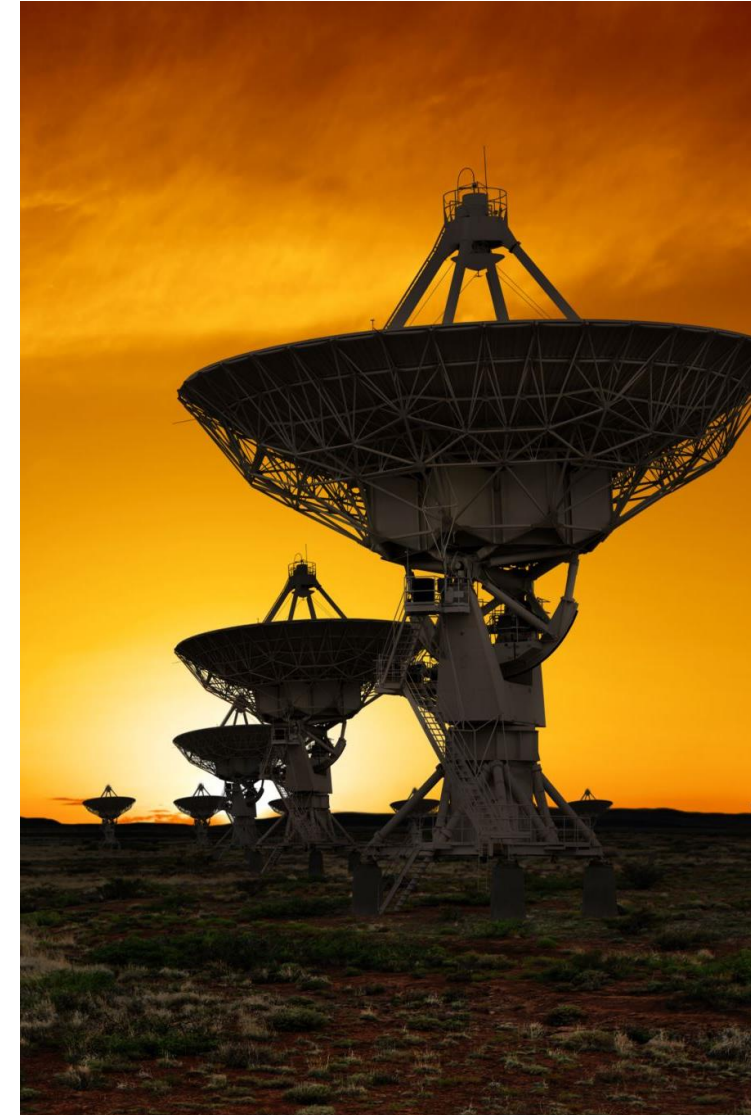
Ceļu un sliežu būvdarbi

Iekārtu piegāde

Elektroenerģijas piegāde

Kanalizācijas un meliorācijas sistēmu būvarbi

Darba apģērbs un apavi

Ko vēl mēs varam darīt?

- **Profesionalizācija:**

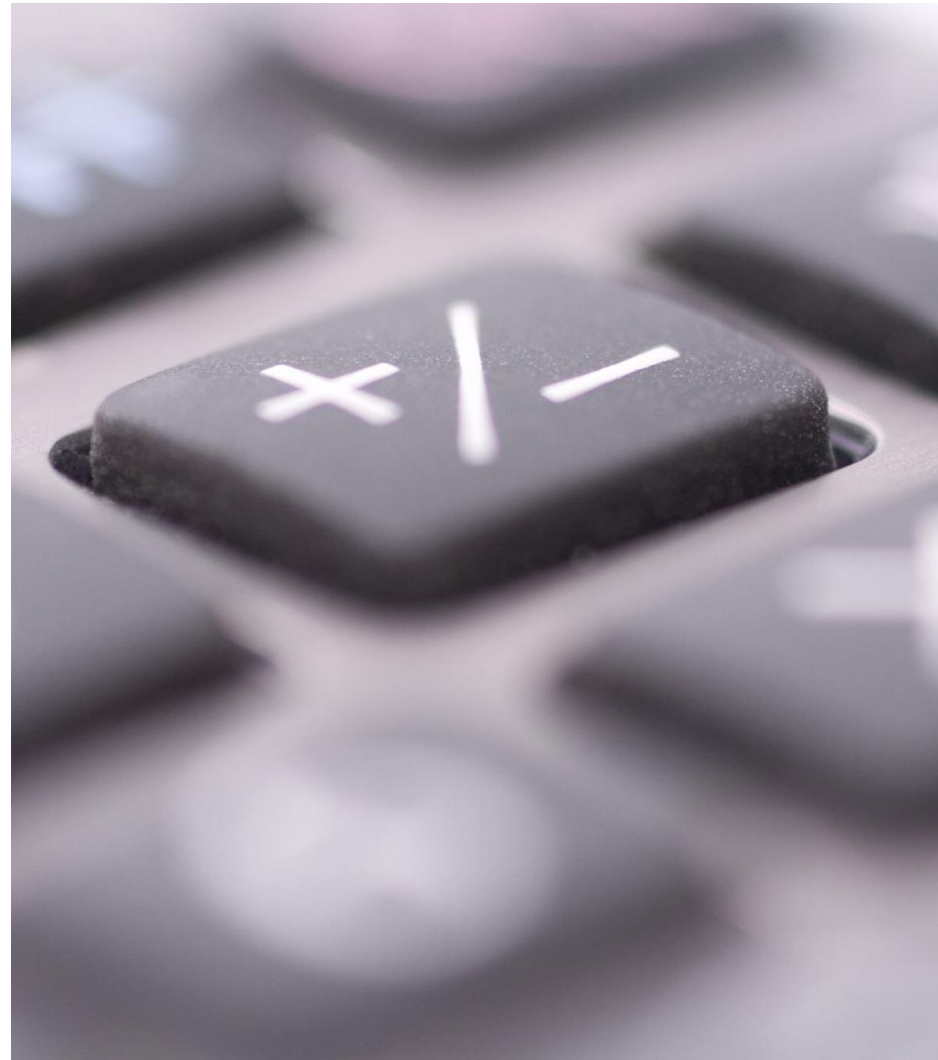
Mācību programmas un palīdzība
Stratēģiskā iepirkuma plašāka izmantošana
Administratīvās spējas stiprināšana

- **Digitalizācija:**

E-veidlapu ieviešana
Publikāciju vadības sistēmas modernizācija
Publiskā iepirkuma datu telpa (PPDS)

- **Sadarbība:**

Kopienas veidošana
Prakses apmaiņa
Centralizācija

Kopā mēs varam!

Papildu jautājumu gadījumā:

signe.muceniece@iub.gov.lv

www.iub.gov.lv

